



בבית המשפט העליון

רע"א 4788/08

כבוד השופטת א' חיות

בפני :

1. סלופארק טכנולוגיות בע"מ
2. גדי סלוק

המבקשים :

נ ג ד

1. מובידום בע"מ
2. מובידום ישראל (2005) בע"מ

המשיבות :

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז
מיום 17.4.2008 בת.א. 8777-02-08 שניתן ע"י כב' הנשיאה
ה' גרסטל

עו"ד שי מילוא ועו"ד יניב אינסל

בשם המבקשים :

עו"ד דניאל בוסתנאי

בשם המשיבות :

החלטה

בקשה זו הועברה לטיפול ביום 2.4.2009 וענינה בהחלטת בית המשפט המחוזי מרכז בת.א. 8777-02-08 (כב' הנשיאה ה' גרסטל) לפיה הורה בית המשפט על הוצאת צווים זמניים כבקשת המשיבות.

1. המשיבה 1 (להלן: מובידום) היא חברה העוסקת בין היתר בפיתוח, תכנון ויישום של מערכות לפיקוח, ניהול ותשלום עבור חניה באמצעים סלולריים. מנהלה של מובידום, מר שלמה זיטמן (להלן: זיטמן) הגיש בשנת 1996 בקשת פטנט שעניינו, בתמצית ולפי תיאור המשיבות, בטכנולוגיה לניהול מערכת בקשת חניה המאפשרת לנהג המחנה את רכבו במגוון מקומות חניה לדווח על כך למערכת בקרה באמצעות אמצעי תקשורת דוגמת טלפון סלולרי, בלא צורך בתוספת תשתיות חניה או אמצעי תשלום ייעודיים (להלן: הפטנט). הפטנט נרשם בשנת 2004, מובידום קיבלה מזיטמן את זכות הבעלות בפטנט, והמשיבה 2 קיבלה רשיון לשימוש בפטנט בישראל.

2. ביום 2.5.2005 הגיש זיטמן (שהיה בעליו הרשום של הפטנט אותה עת) לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה נגד המבקשת 1 (להלן: סלופארק) ואחרים בשל הפרת הפטנט על ידם וביום 27.5.2005 כרתו זיטמן, מובידום וסלופארק הסכם (להלן: ההסכם), לפיו סלופארק תקבל רשיון בלעדי לניצול הפטנט בישראל, בכפוף לזכויות מסוימות ששומרו בידי מובידום ובכפוף לתשלום תמלוגים למובידום על-ידי סלופארק מתוך מחזור הכנסותיה משירותי חניה בגין "שימוש במערכות חניה מסוג המערכת המופעלת על ידי סלופארק, בישראל או כל מערכת משופרת או אחרת הפועלת על פי העקרונות של הפטנט". בית המשפט המחוזי בירושלים נתן להסכם תוקף של פסק דין, ובפסיקתא נאמר, בין היתר, כי זיטמן העניק לסלופארק "רשיון לניצול בישראל של האמצאה, עליה ניתן הפטנט הישראלי, הרשום על שם התובע...". על יסוד ההסכם אף הודיעה סלופארק לרשויות מקומיות שונות כי היא בעלת רשיון ייחודי לניצול בישראל של הפטנט ובעלת זכות לשימוש בלעדי בשיטה לדיווח על תפיסת חניה באמצעות טלפון סלולרי, וכי על כן אין צורך בעריכת מכרזים ביחס להפעלת מערכת חניה סלולרית.

3. ביום 25.2.2008 הגישו המשיבות תביעה נגד סלופארק ומנהלה (המבקש 2), בבית המשפט המחוזי מרכז, בטענה כי סלופארק מפרה מאז שנת 2006 את ההסכם ואינה משלמת למובידום את התמלוגים המגיעים לה על פיו וכמו כן אינה מעבירה לה דוחות בדבר הכנסותיה חרף התראות חוזרות, ובשל כך הודיעה לה מובידום תחילה באפריל 2007 על ביטול זכות הבלעדיות, ובנובמבר 2007 על ביטול הרשיון בכללותו. לטענת המשיבות, חרף ביטול הרשיון ואף שסלופארק נמנעת מלשלם את החוב למובידום (בגינו הוגשה תביעה כספית נפרדת לבית משפט השלום בפתח-תקוה), ממשיכים המבקשים בהפעלת אותה המערכת המבוססת לפי הטענה על הפטנט, וכן ממשיכים הם להציע את המערכת ולשווקה לרשויות ולגופים נוספים. בגדר התביעה עתרו המשיבות לסעדים זמניים נגד המבקשים, שעיקרם צו המורה למבקשים להימנע מלבצע כל פעולה בקשר עם המערכת המפרה את הפטנט, ככל שהדבר נוגע לגופים עימם אין למבקשים התקשרות לאספקת המערכת או למתן שירותים למערכת. המשיבות נימקו את חיוניות הסעדים הזמניים המבוקשים על-ידן בעיקר בכך שזכויותיה הקנייניות של מובידום בפטנט הרשום נפגעות ובכך שבכוונת המבקשים להתמודד במכרז נוסף להפעלת מערכת המבוססת, לפי הנטען, על הפטנט. עוד ציינו המשיבות כי ביום 6.9.2005 הגישה חברה אחרת, קומפרלס בע"מ (להלן: קומפרלס), בקשה לביטול הפטנט שטרם הוכרעה בעת הגשת הבקשה לסעדים זמניים, וכי סלופארק הצטרפה כצד להליך הביטול ותמכה שם בעמדתה של מובידום בדבר היות הפטנט בר תוקף.

4. בתגובתם לבקשה לסעדים זמניים טענו המבקשים, בין היתר, כי לא הפרו את ההסכם אשר תוקן לטענתם בשנת 2006; כי המשיבות הן שמפרות את ההסכם בכך שחברו לחברה אחרת להפעלת מערכת על פי הפטנט במקומות שונים בארץ; כי ממילא דינו של הפטנט להתבטל בהיותו חסר תוקף; כי המערכת שמפעילה סלופארק אינה נופלת לגדר הפטנט; כי בכל מקרה אין לדון בבקשה לסעדים זמניים עד להכרעה בבקשה לביטול הפטנט שהגישה קומפרלס; כי בקשת המשיבות לוקה בשיהוי, בחוסר ניקיון כפיים ובחוסר תום לב; כי לא ניתן היתר לפיצול סעדים וכי משנדונה תביעה כספית שהגישו המשיבות, דין תביעתם בעניין הפטנט להימחק ולבסוף טענו כי דין הבקשה להידחות על הסף ככל שהיא מופנית כלפי המבקש 2 באופן אישי.

5. לאחר קיום דיון במעמד הצדדים וחקירת המצהירים מטעם הצדדים קיבל בית משפט קמא במלואה את הבקשה לסעדים זמניים (ראו החלטתו מיום 17.4.2008). בהחלטתו ציין בית משפט קמא כי שיקוליו בבקשה לסעד זמני בתביעה שעניינה הפרת פטנט אינם שונים בעיקרו של דבר מאלה המנחים אותו בדונו בבקשה לסעד זמני בכל הליך אחר; כי לערכאה הדיונית שיקול דעת לקבוע איזו מידה של בירור עובדתי נדרשת כדי להכריע בשאלת הזכות לכאורה וכי דרך כלל לא ייכנס בית המשפט במסגרת הדיון בסעד הזמני לעומקן של שאלות מקצועיות מורכבות השנויות במחלוקת בין בעלי הדין באשר להפרה הנטענת של הפטנט, שכן אלו ראוי להן שתתבררנה בהליך העיקרי. בית המשפט המחוזי מצא כי במקרה דנן יש בבקשה על נספחיה, בתצהירו התומך של זיטמן ובדבריו בחקירה הנגדית כדי לבסס את קיומה של זכות לכאורה לה טוענות המשיבות. בית המשפט הוסיף וקבע כי המבקשים לא הצליחו להוכיח ברמה הנדרשת שההסכם אכן תוקן בשנת 2006 באופן המאיין את טענות המשיבות להפרת ההסכם ואף לא שעמדו בהתחייבותם לפי ההסכם. עוד הביע בית המשפט המחוזי את תמיהתו על עצם העלאת טענות המבקשים נגד תוקפו של הפטנט, בציינו כי המבקשים נהנו מתוקפו של הפטנט וערכו התקשרויות עם רשויות מקומיות רבות על פיו בפניהן הציגה סלופארק את עצמה כבעלת רשיון ייחודי לניצול הפטנט ואף הגישה עתירה מנהלית יחד עם מובידום נגד פרסומו של מכרז להפעלת הסדר חניה ארצי, בה העלתה טענה שאין מקום לערוך מכרז כזה משום שכל מערכת חניה סלולרית אחרת תפר את הפטנט. עוד ציין בית המשפט כי סלופארק עמדה לצד מובידום בהליכים שהוגשו נגדה לביטול הפטנט וכי במצב דברים זה, ולאחר שהמבקשים השתמשו ברשיון הבלעדי שניתן להם לניצול הפטנט והפיקו ממנו רווחים, אין לשמוע מפייהם עתה טענות נגד תקפות הפטנט. כמו כן דחה בית המשפט את טענת המבקשים כי סלופארק פועלת על פי מערכת שונה שאינה מפרה את הפטנט, בהפנותו לענין זה אל הוראות ההסכם שצוטטו לעיל.

לבסוף קבע בית המשפט המחוזי כי משהוכיחו המשיבות זכות לכאורה ושכנעו במידה הנדרשת לצורך הליך הביניים כי אין אף גורם בארץ המפעיל מערכת חניה סלולרית שלא על פי רשיון שניתן לו לשימוש בפטנט, נחה דעתו לעניין חיוניות הסעד ובאשר למאזן הנוחות קבע כי זה נוטה לטובת המשיבות, בעלות הזכויות בפטנט המופר לכאורה, וכי בנסיבות שנוצרו יש הצדקה למתן הסעדים הזמניים שנתבקשו בהדגישו כי מדובר בסעדים מצומצמים שעיקרם מניעת הרחבתה של פעילות המבקשים לגופים נוספים ולא פגיעה בפעילות הקיימת והמוצלחת של המבקשים, כטענתם, ברשויות המקומיות עמם התקשרו. תוקפם של הסעדים הזמניים הותנה בהמצאת התחייבות עצמית מצד המשיבות ובערבות בנקאית או הפקדה במזומן בסך 30,000 ש"ח.

6. בבקשת רשות הערעור שבכאן חוזרים המבקשים על עיקר הטענות שהעלו בבית המשפט המחוזי והם מלינים על כך שבית משפט קמא הכריע בבקשה בלא לקיים דיון עובדתי בשאלת תוקפו של הפטנט וכן בשאלה האם המערכת שמפעילה סלופארק אכן מפרה את הפטנט, בציינם כי תחת זאת הסתפק בית המשפט בקביעה כי קיים במקרה דנן מעין "השתק שיפוטי" המונע מן המבקשים לטעון נגד תוקף הפטנט.

7. ביום 31.8.2008 הגישו המבקשים בקשה להוספת ראיה, היא החלטתו של רשם הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר מיום 19.8.2008 בה נתקבלה בקשתה של קומפרלס לביטול הפטנט ונקבע כי הפטנט עניינו "שיטה עסקית" ולא טכנולוגית, וממילא אין בו התקדמות המצאתית (להלן: החלטת רשם הפטנטים). לטענת המבקשים, החלטת רשם הפטנטים מחייבת את ביטול צו המניעה על אתר, שכן ההחלטה בבקשה לסעדים זמניים הושתתה על קיומו של הפטנט ועל זכויות הקניין של המשיבות בו. בתגובה מטעמן לא התנגדו המשיבות לצירוף הראיה, אך טענו כי החלטת רשם הפטנטים טרם נכנסה לתוקפה וכי לעת הזו הפטנט תקף מכוח סעיף 75 לחוק הפטנטים, התשכ"ז-1967 הקובע כי צו הביטול ייכנס לתוקף 30 ימים לאחר תום התקופה שנקצבה להגשת ערעור על הצו, אך אם הוגש ערעור רשאי בית המשפט לעכב את כניסתו של צו הביטול לתוקף. המשיבות הוסיפו וציינו כי אכן יש בכוונתן להגיש ערעור על החלטת רשם הפטנטים ולעתור במסגרתו לעיכוב כניסתו של צו הביטול לתוקף.

8. עם קבלת התיק לטיפול ביום 2.4.2009, התרתי את צירוף החלטת רשם הפטנטים לבקשה שבכאן והוריתי לצדדים לעדכן עד יום 20.4.2009 האם אמנם הוגש ערעור על ההחלטה; האם נתבקש במסגרתו עיכוב ביצועה של ההחלטה; ומה היו

החלטותיו של בית המשפט של ערעור בנדון. המשיבות הודיעו כי אכן הגישו ערעור כאמור לבית המשפט המחוזי בתל-אביב ובהסכמת הצדדים לערעור (מובידום וקומפרלס) הוחלט ביום 17.11.2008 לעכב את ביצוע החלטת רשם הפטנטים עד להכרעה בערעור (הקבוע לדיון מקדמי ליום 4.5.2009), ולצדדים ניתנה אפשרות לנסות ולהגיע במסגרתו להסדר מחוץ לכתלי בית המשפט. עוד הוברר כי המבקשים עתרו לבית המשפט המחוזי מרכז בבקשה לעיון מחדש בהחלטה (נשוא הבקשה שלפניי) ולביטול הצווים הזמניים, בהסתמכם על החלטת רשם הפטנטים, אך בית המשפט המחוזי (כב' השופטת א' שטמר) דחה את הבקשה ביום 28.9.2009 (להלן: ההחלטה בבקשה לעיון חוזר) וקבע כי נוכח הוראת סעיף 75 לחוק הפטנטים אין לומר שזכותה של מובידום בפטנט אבדה, אם כי משקלה פחת. עוד קבע בית המשפט באותה החלטה כי מאזן הנוחות עודו נוטה לטובת המשיבות, שכן הנזקים המסחריים שעלולים להיגרם למבקשים ניתנים לכימות ולפיצוי, אך בנסיבות שנוצרו היתנה את המשך תוקפו של צו המניעה בהכפלת סכום הערבות שהפקידו המשיבות. המבקשים לא ביקשו לערער על החלטה זו ובקשה נוספת של סלופארק לביטול צו המניעה הזמני נדחתה בהחלטת בית משפט קמא מיום 9.3.2009.

9. דין הבקשה למתן רשות ערעור להידחות. ככלל, אין ערכאת הערעור נוהגת להתערב בהחלטות ביניים של הערכאה הדיונית הנוגעות לסעדים זמניים. הטעם בכך הוא כי לערכאה הדיונית נתון שיקול דעת רחב בעניינים אלה ועל אחת כמה וכמה מקום שהמצהירים מטעם הצדדים נחקרו בפניה וניתנה לה האפשרות להתרשמות ישירה ובלתי אמצעית מן הראיות הצריכות לשלב הביניים (ראו: רע"א 10994/02 אגמה מחשוב 1999 בע"מ נ' Microsoft Corporation (לא פורסמה, 29.1.2003); רע"א 8055/08 ניו ג'ינס בע"מ נ' רנואר אופנה ייצור ושיווק (1993) בע"מ (לא פורסמה, 2.4.2009)). כך היה במקרה דנן. בית המשפט המחוזי קבע ממצאים עובדיים לכאוריים והסיק מהם את המסקנות המשפטיות המתאימות, ככל שהדבר נדרש לצורך ההכרעה בסוגיית הסעדים הזמניים. זאת על יסוד התצהירים התומכים בעמדות בעלי הדין וחקירותיהם של המצהירים בפניו וכן על יסוד הראיות האחרות שהוצגו לו. נימוקיו של בית המשפט המחוזי לביסוס החלטתו, שפורטו לעיל, מקובלים עלי, ולא מצאתי בטיעוני המבקשים טעם מבורר המצדיק מתן רשות ערעור וסטיה מכלל אי-ההתערבות הנקוט בידנו לגבי ענינים כגון דא. אשר להחלטת רשם הפטנטים ולהשפעתה על הבקשה שבפניי. הבקשה, כזכור, עניינה בהחלטה שקדמה להחלטת רשם הפטנטים והדרך הראויה לבחון את שאלת השפעתה של החלטת רשם הפטנטים (שתוקפה עוכב לעת הזו) על מערך השיקולים למתן הצווים הזמניים, לשינויים או לביטולם, הוא בהגשת בקשה לעיון מחדש בצווים שניתנו, בשל השתנות הנסיבות (ראו תקנה 368 לתקנות סדר הדין

האזרחי, התשמ"ד-1984). המבקשים אכן פעלו בדרך זו, כמבואר לעיל, ובהחלטה נפרדת אשר לגביה אין בפניי בקשה למתן רשות ערעור, בחן בית המשפט המחוזי את הנסיבות החדשות שנוצרו בעקבות החלטת הרשם ואת השפעתן על צווי המניעה הזמניים ואף ראה להכפיל בשל כך את הערבויות שחויבו המשיבות להפקיד לצורך המשך תוקפם של הצווים. משלא ביקשו המבקשים, כאמור, רשות ערעור על ההחלטה בבקשה לעיון חוזר די בנימוקים שפירטתי לעיל לצורך דחיית בקשת רשות הערעור שבפניי, וכך אני מורה. בשולי ההחלטה יצויין כי היה והערעור על החלטתו של רשם הפטנטים יידחה, ויבוטל עיכוב ביצועה של אותה ההחלטה יוכלו המבקשים, כמובן, לשוב ולעתור לבית המשפט המחוזי מרכז במסגרת התביעה להפרת הפטנט שבפניו, לעניין ביטול הצווים הזמניים.

אשר על כן, הבקשה נדחית בלא שנתבקשה תגובה. אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ב' אייר, תשס"ט (26.4.2009).

ש ו פ ט ת